

Family Planning 2020

Partners in gezinsplanning en terugdringen moedersterfte

Volgens de vijfde millenniumdoelstelling van de Verenigde Naties moet moedersterfte in ontwikkelingslanden fors worden teruggedrongen en moeten vrouwen zelf kunnen kiezen of zij kinderen krijgen. Met het project Family Planning 2020 slaan verschillende organisaties en bedrijven de handen ineen om deze ambitie te realiseren, waaronder de Nederlandse afdeling van MSD en Amref Flying Doctors.

Volgens de Verenigde Naties overlijdt elke 2 minuten een vrouw door complicaties bij de bevalling. Om dit probleem het hoofd te bieden, heeft de VN moedersterfte en gezinsplanning benoemd als vijfde doelstelling van de VN Millenniumdoelstellingen. Een

van de projecten die de VN onder deze millenniumdoelstelling initieert, is het project Family Planning 2020 (FP2020). Hierbij spannen overheden, bedrijven en ontwikkelingsorganisaties zich in om in elk geval tot 2020 anticonceptiemiddelen beschikbaar te stellen aan 120 miljoen vrouwen in de armste landen ter wereld.

De VN hoopt hiermee 90.000 levens per jaar te kunnen redden. Naast ongewenste zwangerschappen en het redden van levens stelt de beschikbaarheid van anticonceptiemiddelen vrouwen ook meer in staat om de regie te nemen over hun eigen leven. Hierdoor wordt het krijgen van kinderen een keuze, wat vrouwen in staat stelt om langer onderwijs te genieten en te gaan werken en zo een onafhankelijker bestaan op te bouwen.

Belangrijke partners binnen het FP2020-project zijn onder meer de ministeries van Buitenlandse Zaken van de VN-lidstaten, de Bill & Melinda Gates Foundation en verschillende (farmaceutische) bedrijven. Een van de bedrijven die zich als partner committeren aan het realiseren van FP2020 is de Nederlandse afdeling van MSD. Een ander bedrijf is Johnson & Johnson dat al in 2011 uit handen van VN secretaris-generaal Ban

Ki-moon de Filantropie Award ontving voor onder meer de bijdrage aan het verminderen van moedersterfte. En ook het Duitse Bayer is betrokken bij gezinsplanning in ontwikkelingslanden met de productie van goedkope anticonceptiemiddelen.

Medeproducent

MSD produceert anticonceptiestaaftjes die drie jaar bescherming bieden tegen zwangerschap. Om aan de groeiende vraag naar staaftjes uit met name Azië en Afrika te voldoen, schroefde MSD recent de productie op. Hiertoe opende het bedrijf begin oktober een nieuwe productiefabriek in Oss waar jaarlijks ruim 10 miljoen staaftjes van de band moeten gaan rollen. De totale investeringskosten voor de fabriek bedragen 70 miljoen euro, een bedrag dat MSD via het productieproces terug hoopt te verdienen.

Deze business case staat symbool voor de rol die de farmaceut voor zichzelf in FP2020 ziet weggelegd: niet als donateur, maar als medeproducent van betaalbare anticonceptiemiddelen.

Koen Kruytbosch, hoofd Institutional Business Africa bij MSD, benadrukt dat de bijdrage van zijn bedrijf geen filantropische aangelegenheid is, maar juist een wezenlijk onderdeel van het reguliere bedrijfsproces. "Voor ons is de productie van de staaftjes in de eerste plaats business die daarnaast bijdraagt aan het terugdringen van een maatschappelijk probleem", aldus Kruytbosch. "Filantropie zien wij als een kwetsbare vorm van hulp bieden, omdat een bedrijf er in principe elk moment voor kan kiezen om deze hulp te beëindigen. Doordat wij de productie van voorbehoedsmiddelen integreren in het reguliere bedrijfsproces, is de kans veel groter dat we ook na het project FP2020

een bijdrage kunnen blijven leveren aan het bestrijden van moedersterfte en het bevorderen van gezinsplanning."

Volgens Kruytbosch is zijn bedrijf er dankzij het werken volgens de lean-principes in geslaagd om de kostprijs van de anticonceptiestaaftjes met de helft te verlagen. Door lean te werken zijn overbodige handelingen uit het productieproces gesneden. Toch gaat volgens Kruytbosch de rol van MSD in FP2020 verder dan alleen het zo goedkoop mogelijk produceren van anticonceptiemiddelen. "Het leveren van de staaftjes is een eerste stap. Stap twee is dat lokale gezondheidswerkers leren om het staaftje op de juiste wijze in te brengen in – en ook weer te verwijderen uit – de bovenarm van de vrouw. Ook moeten vrouwen goede voorlichting krijgen over het voorbehoedsmiddel. Daarvoor is wel voldoende gekwalificeerd personeel ter plekke nodig." >

FOTO: MSD

Een vrouw bij wie zojuist een anticonceptiestaafje is geplaatst. Op de foto rechts de productie van de staafjes bij MSD.

> Naast farmaceutische bedrijven zetten ook andere organisaties zich in voor het realiseren van de VN-doelstelling om moedersterfte terug te dringen en gezinsplanning te bevorderen. Een van deze organisaties is Amref Flying Doctors, de belangrijkste Afrikaanse gezondheidsorganisatie, van wie VvAA sinds 2009 een van de partners is.

Amref werkt aan gezonde seksualiteit en veilige zwangerschappen voor met name jonge vrouwen in Afrika en organiseert verschillende activiteiten om deze doelstelling te realiseren. “Op de eerste plaats concentreren we ons op het verbeteren van educatie en voorlichting”, legt woordvoerder Amy Greve uit. “Mensen in ontwikkelingslanden hebben recht op informatie en kennis over

moeten voorschrijven. Maar door grote tekorten aan zorgpersoneel is het lastig om dit voor elkaar te krijgen, stelt Amref. “Het tekort aan gekwalificeerde zorgprofessionals vormt een bedreiging voor het behalen van FP2020”, aldus Amy Greve. “Om dit tekort te bestrijden, verzorgen wij de opleiding van nieuw zorgpersoneel en de bijscholing van bestaand zorgpersoneel. Op die manier proberen we de zorginfrastructuur en de zorgverlening op het Afrikaanse continent structureel te verbeteren.”

Een goede zorginfrastructuur is volgens Amref van belang om de anticonceptiemiddelen daadwerkelijk bij de juiste doelgroepen terecht te laten komen. “Voor ons staat het gehele gezondheidssysteem, van gemeenschap

voor de hele gemeenschap. Want om de problemen op te lossen, moeten ook de mannen en kinderen erbij worden betrokken. Greve: “Het opzetten van *youth friendly services* kan jongeren helpen om zonder schaamte en in alle privacy gebruik te maken van (preventieve) gezondheidszorg. En wat mannen betreft, als we erin slagen om hen meer te betrekken bij de gezondheid van hun vrouw en kinderen zal dit de kans op het terugdringen van moedersterfte en het bevorderen van gezinsplanning aanzienlijk vergroten.”

Samenwerken

Ook MSD speelt een ondersteunende rol door lokale overheden in ontwikkelingslanden te helpen bij het trainen en certificeren van gezondheidsexperts die in gezondheidsklinieken voorlichting geven over gezinsplanning en anticonceptie. “Deze gezondheidsexpert is een betrouwbaar en herkenbaar aanspreekpunt voor de lokale bevolking”, aldus Kruytbosch.

De potentiële besparing van zorgkosten die met de anticonceptiemiddelen en de inzet van gezondheidsexperts kan worden behaald, is volgens hem zo groot dat de betrokken partners binnen FP2020 het aan hun stand verplicht zijn om eensgezind samen te werken. “Het voorkomen van een ongewenste zwangerschap kost 17 dollar, terwijl met de behandeling van een complexe zwangerschapsaandoening 235 dollar gemoeid is. Laat je deze cijfers tot je doordringen, dan realiseer je je weer hoe belangrijk het is dat alle betrokken partners goed samenwerken.” <

‘Filantropie zien wij als een kwetsbare vorm van hulp bieden’

seksualiteit, maar ook over zaken als eigenwaarde en het voor jezelf opkomen. De voorlichting wordt veelal verzorgd door zogenaamde *peer educators*, door ons getrainde jongeren die hun kennis overdragen aan leeftijdsgenoten.”

Naast goede educatie en voorlichting aan jongeren is het volgens Amref van belang dat lokale ziekenhuizen en zorgprofessionals voldoende kennis hebben van de beschikbare anticonceptiemiddelen en hoe zij deze op de juiste manier

tot overheid, centraal. Pas als het systeem in zijn totaliteit goed werkt, dus met voldoende klinieken en voldoende gekwalificeerd personeel, zullen vrouwen daadwerkelijk toegang hebben tot anticonceptiemiddelen.”

Hoewel er bij het terugdringen van moedersterfte en het bevorderen van gezinsplanning inmiddels vooruitgang wordt geboekt, is het voor het zetten van nieuwe stappen noodzakelijk dat zorgprofessionals ter plekke zich inspannen